

שם הקורס: סוגיות בדיני אישות ומשפחה שנה"ל תש"פ

שם המרצה: הרב ישראל ביבי

מסלול/ התמחות: תושב"ע

היקף שעות: 1 ש"ש

תוכן הקורס:

הקורס יעסוק במגוון סוגיות הלכתיות בנושאים הקשורים לדיני אישות ומשפחה, תוך שימת דגש על עיון וניתוח מקורות התלמוד, ראשונים ופוסקי זמננו, יושם דגש על הזיקה בין ספרות חז"ל והפוסקים, לשאלות ובעיות הלכתיות בעידן המודרני.

מטרות הקורס:

1. הסטודנט יכיר את יסודות דיני אישות ומשפחה, תוך שימת דגש על עיון במקורות השונים: ספרות חז"ל, ספרות הפוסקים והשו"ת.
2. הסטודנט יכיר את מערכת המושגים המשפטיים המהווה את תהליך האישות, הן ביצירתה והן בהפקעתה.
3. הסטודנט יתוודע אל השאלות שהעסיקו את פוסקי ההלכה בנושאי אישות ומשפחה ואל עקרונות המשפט העברי בתחום הזה.
4. הסטודנט יכיר את ההתייחסות לבעיות הלכתיות בתחום האישות בתקופה המודרנית.

ראשי פרקים:

1. הקדמה- אישות בספרות התנאים, האמוראים וספרות הפוסקים.
2. שידוכין- מהות השידוכין, תוקפם וביטולן במקורות התנאים, האמוראים וספרות הפוסקים.
3. קידושין - דרכי הקידושין, ספק בקידושין, עדות בקידושין, קידושין על תנאי, גיל הקידושין, מעמד הנישואין- השיטות השונות מהי חופה?
4. הכתובה- עיקר כתובה ותוספת כתובה, חובות הבעל מהתורה ומדרבנן, זכויות הבעל, ייבום וחליצה.
5. גירושין- התנאים לכשרות הגט, עילות לגט, כפייה להוציא.
6. הפקעת הקידושין- "אפקעינהו רבנן לקידושין מיניה"- סיבות ושימוש בכלל במשך הדורות.
7. איחוד הקידושין והנישואין.
8. חרם דרבנינו גרשום- מהותו, תוקפו, השלכותיו
9. עגונות
10. מורדת
11. נישואים אזרחיים
12. תכנון המשפחה ומניעת הריון

דרכים ואמצעי הוראה:

הרצאה ודיון בשילוב קריאת דפי מקורות.

חובות הקורס:

1. נוכחות
2. השתתפות פעילה.
3. מבחן מסכם.

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106 רחובות 76110
טל' 08-9485666
פקס' 08-9485686

קמפוס אלקנה

אלקנה מיקוד 44814
טל' 03-9382172
טל' 03-9061234
פקס' 03-9362288

ביבליוגרפיה:

1. אלון, מ', המשפט העברי, חלק ב', מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים תשנ"ח, עמ' 518-527, 686-712.
2. אייזנברג, י', אישות ומשפחה, אוניברסיטת בא-אילן, ירושלים תשנ"ז.
3. אלינסון, א"ג, נישואין שלא כדת משה וישראל, הוצאת דביר, תל-אביב, תשל"ו, עמ' 99-196.
4. אלינסון, א"ג, הצנע לכת, מהדורה שניה, תשמ"ג, עמ' 94-128.
5. אברהם, א"ס, נשמת אברהם, הלכות חולים רופאים ורפואה, חלק אבן העזר וחלק חושן משפט, ירושלים (תשמ"ו), עמ' נט-עג.
6. אבינר, ש', עצם מעצמי, בניך כשתילי זיתים, ירושלים תשמ"ד, עמ' 34-44.
7. אנציקלופדיה תלמודית, כרך ב', ירושלים, תשי"ב, ערך "אשת איש", טורים ר"צ – רצ"ד.
8. אנציקלופדיה תלמודית, כרך ד', ירושלים, תשי"ב, ערך "בעל", טורים ס"ט – צ"ט.
9. אילן, מ', מחילת אישה על מזונות, תחומין ג', תשמ"ב, עמ' 123-153.
10. בר שלום, א', משפט הכתובה, כרך א'+ב' (תשנ"ה).
11. ברדע, י', אימתי קורין אותה מורדת, דיני ישראל, ה' (תשל"ד) עמ' 84-49.
12. בארי, א', מזונות לאישה שאינה גרה עם בעלה, מחקרי משפט ג', (תשמ"ד) עמ' : 169-198.
13. דיכובסקי, ש', נישואין אזרחיים, תחומין כרך ב', עמודים : 252-266.
14. ורהפטיג, א', אחריות בעל לחובות אשתו במשפט העברי, שנתון המשפט העברי, ב' (תשל"ה), עמ' 258-294.
15. ורהפטיג, ז', שיתוף נכסים בין בעל לאישתו, מחקרים במשפט העברי, רמתן גן, תשמ"ה, עמ' : 147-136.
16. פריימן, א"ח, סדר קידושין ונישואין, מוסד הרב קוק, ירושלים, תשכ"ה.
17. קרליון, א', תורת אבן העזר, מוסד הרב קוק, ירושלים, תשי"י.
18. רקובר, נ', יחסי אישות בכפייה בין בעל לאישתו, שנתון המשפט העברי, ו-ז (תשל"ט-תש"ס), עמ' 295-317.
19. שרשבסקי, ב"צ, דיני משפחה, מהדורה רביעית, ירושלים תשנ"ג, עמ' 30-292.

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106 רחובות 76110
טל' 08-9485666
פקס' 08-9485686

קמפוס אלקנה

אלקנה מיקוד 44814
טל' 03-9362172
טל' 03-9061234
פקס' 03-9362288